

Ikaalisten kaupungin hyvän hallinnon ohje

Ikaalisten kaupungin johtaminen perustuu hyvään hallintoon. Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä.

Hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen

- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan väärää vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin

- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa

- suhteellisuusperiaate, joka velvoittaa esimerkiksi terveysvalvonnassa mitoittamaan keinot niin, ettei kenenkään oikeuksia tai etuja rajoiteta enempää kuin haitan tai vaaran poistaminen edellyttää

- luottamuksensuojaperiaate, joka on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Hallinnon oikeusperiaatteet ovat ennen muuta oikeusturvasäännöksiä. Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös

- palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus,
- neuvontavelvollisuus,
- hyvän kielenkäytön vaatimus ja
- viranomaisten yhteistyövelvoite.

Säännökset velvoittavat viranomaista järjestämään toimintansa niin, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja että viranomaisen suorittaa tehtävänsä mahdollisimman tuloksellisesti.

Esimerkiksi hyvän kielenkäytön vaatimus velvoittaa käyttämään asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Vaatimus on kova ja velvoittaa jokaisen viranomaisen arvioimaan kielenkäyttöään.

Selkeän ja ymmärrettävän kielenkäytön vaatimus on luonteeltaan kuitenkin enemmän periaatteellinen ja asenteita muokkaava kuin tiukan oikeudellinen. Lainsäätäjä pyrkii ohjaamaan julkisen hallinnon toimijoita oikeanlaisiin menettelytapoihin.

Tärkeää on huomata, että hyvän hallinnon perusteet on otettava huomioon kaikessa julkisen hallinnon toiminnassa, ei vain hallintoasian käsittelyssä ja päätöksenteossa.

Vieraanvaraisuus, edut ja lahjat

Julkisen vallan käyttäjiltä edellytetään puolueettomuutta ja riippumattomuutta. Vieraanvaraisuuden, etuuksien ja lahjojen vastaanottamisessa lähtökohtana on henkilön oma arvio toiminnan hyväksyttävyydestä. Julkisen vallan käyttäjien tulee pidättäytyä vastaanottamasta sellaisia henkilökohtaisia taloudellisia tai muita etuuksia, joilla olisi vaikutusta heidän puolueettomuutensa vaarantumiseen.

Viranhaltijan yleisistä velvollisuuksista säädetään kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (viranhaltijalaki). Virkarikoksista, ml. lahjusrikokset, säädetään rikoslain 40 luvussa. Rikoslain lahjusrikossäännökset koskevat viranhaltijoita, työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. (Kuntaliiton yleiskirje 17/2017; ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista)

Hyvää hallintoa täydentävät asiakirjat, ohjeet ja säännöt

Ikaalisten kaupungin hyvää hallintoa tukevat seuraavat asiakirjat, ohjeet ja säännöt:

- Ikaalisten kaupungin strategia
- Hallintosääntö
- Konserniohje
- Talousarvion täytäntöönpano-ohje
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Tietosuojapolitiikka -asiakirja
- Ikaalisten tietoturvan perusohje
- Etätyön tietoturvaohje käyttäjille
- Luottamushenkilöiden tietosuojasitoumus (23.4.2018)